

AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİNİN SONUÇLARIN MANİPÜLASYONUNA, ÖZELLİKLE ŞİKEYE KARŞI SPORUN DOĞRULUĞUNUN TEŞVİKİ HAKKINDA BK/TAVS (2011)10 SAYILI TAVSİYE KARARI

Çev.: Araş. Gör. Büşra Demiral*

(Bakanlar Komitesince 28 Eylül 2011 Tarihli 1222. Bakan Yardımcıları Toplantısında kabul edilmiştir)

Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 15.b maddesi uyarınca, Avrupa Konseyi'nin amacının, üyeleri arasında ortak mirasları olan amaçları ve ilkeleri korumak ve gerçekleştirmek amacıyla daha büyük bir birlik sağlamak ve ekonomik ve sosyal ilerlemelerini kolaylaştırmak olduğunu göz önünde bulundurarak;

Avrupa Konseyi üye devletlerince bulunulan taahhütlere uyumluluk hakkındaki Bakanlar Komitesi Bildirisi'ni dikkate alarak (Strazburg, 10 Kasım 2004);

Bilhassa yolsuzluğun artmasıyla oluşan tehditlere ortak çözümler aramada Avrupa Konseyi'nin standart belirleyici rolünü vurgulayan Avrupa Konseyi Devlet ve Hükümet Başkanları 2. Zirvesinin Sonuç Bildirisi (Strazburg, 10-11 Ekim 1997) doğrultusunda;

Avrupa Konseyi'nin spor alanında kaynak niteliği teşkil eden faaliyetlerinin devamlılığını tavsiye eden Avrupa Konseyi Devlet ve Hükümet Başkanları 3. Zirvesinin sonuçlarını (Varşova, 16-17 Mayıs 2005) göz önünde bulundurarak;

Uluslararası sporda gündemde yer alan meselelerle ilgilenmek için standartları geliştirme görevi verilen Genişletilmiş Kısmi Spor Anlaşması (EPAS)' nı kuran CM/Kar (2007)8 sayılı kararı vurgulayarak;

Gözden geçirilmiş Avrupa Spor Sözleşmesi Hakkında Tavs (92)13 sayılı, gözden geçirilmiş Spor Etiği Sözleşmesi Hakkında CM/Tavs (2010)9 sayılı ve sporda iyi yönetim ilkeleri hakkında Tavs (2005)8 sayılı tavsiye kararlarını göz önünde tutarak;

Özellikle şike, yolsuzluk ve yasadışı bahis alanlarında, 11. Avrupa Konseyi Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı'nın (Atina, 11-12 Aralık 2008) çalışması ve sonuçları ışığında;

18. Avrupa Konseyi Spordan Sorumlu Bakanlar Gayri Resmi Konferansının, spor sonuçlarının manipülasyonuna karşı sporun doğruluğunun teşviki hakkındaki 1 No'lu Kararı ışığında (Bakü, 22 Eylül 2010);

Bilişim suçlarına karşı mücadele ile ilgili mevcut uluslararası çalışmalar ışığında;

Genel bir kural olarak, spor hareketinin spordan sorumlu olduğunu, fakat kamu yetkililerinin uygun olduğunda, sporun yararlarını ve önemini artırmak için spor hareketi ile işbirliği geliştirebileceğini kabul ederek;

---

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı.

Etik kuralları da dahil olmak üzere, özel şirketlerce ve etkin iyi yönetim politikaları olan spor örgütlerince yapılan uygulamaların, sporla ilgili meselelerde kendi özerk yönetimlerini güçlendirmeye yardım edeceğine ve ortak saygı ve güven temelinde devletlere ilişkin konumlarını daha da sağlamlaştırabileceğine inanarak;

Çoğulcu demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve ahlaki ilkeler temelinde, Avrupa'daki sporun gelişimi için bir ortak Avrupa sisteminin daha ileriye taşınmasının gerekli olduğunu göz önünde bulundurarak;

Adil oyun ve eşit rekabete dayanan sporun kendi doğasının, sporda etik olmayan uygulamalar ve davranışlara zorla ve etkili bir şekilde karşı gelinmesi gerektirdiğini tekrar teyit ederek;

Modern toplumun spor üzerinde uyguladığı, diğer etkenlerin yanı sıra, başarı ve ekonomik çıkarlar için yapılan yarışla belirgin hale gelen baskının farkında olarak;

Sporla etik ve iyi yönetim ilkelerinin tutarlı bir şekilde uygulanmasının, spor sonuçlarının manipülasyonu, yolsuzluk ve spordaki diğer yanlış uygulamaları ortadan kaldırmaya yardımcı olmada önemli bir faktör olabileceğine dair kanaatlerini vurgulayarak;

Spor sonuçlarını manipüle etme girişimlerinin, sporun doğruluğuna önemli bir tehdit oluşturduğunu kabul ederek;

Özellikle uluslararası düzeyde, spor sonuçlarının manipülasyonunda organize suç ilişkisinden kaygı duyarak;

Şike sporun, karşılaşmada kimin üstün geleceğinin fevkalade belirsizliğinin hakim olduğu bir faaliyetten ziyade, manipülasyonun belirli kişilere önemli finansal yararlar sağladığı bir alan olarak algılanmasına neden olursa, halktaki güven duygusunu sarsabileceğine inanarak;

Kamu otoriteleri, bahis işletmenleri ve spor kuruluşları arasında ortak saygı ve güvene dayalı diyalog ve işbirliğinin, spor sonuçlarının manipülasyonu problemiyle oluşturulan tehditlere karşı etkili ortak cevaplar aramada önemli olduğuna inanarak;

Piyango ve şans oyunlarından elde edilen kazancın, birçok Avrupa ülkesinde spor için önemli bir gelir kaynağı olduğunu hatırlayarak;

Özellikle, bahis ile ilgili halk finansmanı karşılığında spora adil bir getiri sağlamak için (örnek olarak; spor piyango ve bahislerinden elde edilen gelirlerin spora dağıtımı, sponsorluk anlaşmaları, devlet bütçesi çerçevesinde spor politikalarına dağıtılan vergi gelirleri) hükümetlerin ulusal piyango ve şans oyunları politikalarını belirleme hakkını vurgulayarak,

Bu tavsiye kararının ekinde yer alan ana esaslar ışığında, tüm spor dallarında spor sonuçlarının manipülasyonunu önleme ve mücadele etme amacıyla henüz önlemler ve politikalar oluşturmayan Avrupa Konseyi üye devletleri hükümetlerine tavsiyede bulunur;

EPAS'ı, uygun olduğunda, Yolsuzluğa Karşı Grup Devletler (GRECO), Suç Sorunları Hakkında Avrupa Komisyonu (CDPC), Moneyval, Karapara Aklama, Araştırma, Elkoyma, Terörizmin Finansmanı ve Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Müsaderesi Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesi Tarafları Konferansı'nın (CETS No. 198) deneyim, uzmanlık ve faaliyetlerine dayandırarak, bu tavsiye kararının uygulanmasına olanak sağlanması için üye devletler hükümetleri tarafından yapılan destek taleplerine karşılık vermeye davet eder;

*Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Sonuçların Manipülasyonuna, 1463
Özellikle Şikeye Karşı Sporun Doğruluğunun Teşviki Hakkında
BK/TAVS (2011)10 Sayılı Tavsiye Kararı*

EPAS'ı uygun olduğunda, Genel Sekreterlik uzman birimleriyle işbirliği içinde mevcut tavsiye kararının izleme ve/veya araştırma faaliyetlerini gözden geçirmeye davet eder;

EPAS'ı uygun olduğunda, ilgili diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde:

– Spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele hususunda iyi uygulamalar geliştirme ve Avrupa devletleri tarafından alınan özel önlemler hakkında çalışma yapmaya;

– Üye devletlerde spor kuruluşları ve diğer ilgili organlarca düzenlenen mevcut önlemler ve uygulamaları incelemeye ve spor sonuçlarının manipülasyonunu önlemek ve mücadele etmek için var olan mevzuatın bir envanterini oluşturmaya;

– İlgili diğer kuruluşlarla işbirliği içinde, bu tavsiye kararı çerçevesinde, spor sonuçlarının manipülasyonuna karşı mücadeleyi ve önlemi her bakımdan kapsayan muhtemel bir uluslararası hukuki belge konusunda bir fizibilite çalışmasını hayata geçirmeye;

– Bir çalışma yapısı kurmanın uygulanabilirliğini araştırmak ve bir sonraki bakanlık konferansına sunmak üzere sporun doğruluğu konusunda, hükümetler, spor hareketi ve bahis işletmenleri için bir değişim ve işbirliği platformu sağlamaya;

– Konuya global bir cevaba yönelik bir başlangıç noktası olarak Avrupa Konseyi girişimlerini kullanma imkanlarını araştırmaya;

davet eder.

EPAS'tan, Avrupa Birliği ve spor hareketi ile işbirliği içinde, ulusal hukuk ve Avrupa Birliği hukuku çerçevesinde, spor müsabakaları düzenleyicileri ve bahis işletmenleri arasında işbirliği sağlamasını talep eder;

Hükümetleri, sporun genel gelişimi için kendi spor bahislerinden ekonomik bir adil gelir sağlamaları amacıyla bahis işletmenleri hakkında bir görev tanıtımını bağımsız bir konu olarak gözden geçirmeye davet eder;

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'nden, bu tavsiye kararını Avrupa Kültürel Sözleşmesi tarafı olup, Avrupa Konseyi üyesi olmayan devletlerin dikkatine sunmasını talep eder.

BK/Tavs (2011)10 sayılı Tavsiye Kararı Eki

Ana Esaslar

A. Tanım

1. Bu belgede “spor sonuçlarının manipülasyonu” ifadesi, bir kimsenin kendisine veya başkalarına avantaj sağlamak ve bir müsabakanın sonuçlarıyla normal olarak bağlantılı bir belirsizliği tamamen veya kısmen ortadan kaldırmak amacıyla bir spor müsabakasının veya özel bölümlerinin (maçlar ve yarışlar gibi) seyirinin veya sonucunun kural dışı bir biçimde değiştirilmesi anlaşmasını kapsar.

2. Bu belgede, “sporcular” kavramı, spor kuruluşlarının sahipleri de dahil olmak üzere, spor kuruluşlarının faaliyetlerinde herhangi bir görev alan kimselerin yanı sıra, düzenlenen spor faaliyetlerine katılan erkek ve kadın sporcular, bunların yardımcı personelleri ve spor yetkilileri olarak anlaşılmalıdır.

3. Bu belgede “içerden öğrenilen bilgi” bir kimsenin spor bünyesindeki konumu sayesinde elinde bulundurduğu, herhangi bir yarış veya müsabakayla

bağlantılı herhangi bir bilgi olarak anlaşılmalıdır. Böyle bir bilgi; yarışmacılar, şartlar, taktiksel hususlar veya yarışma veya müsabakanın diğer yönleriyle ilgili gerçeğe dayanan bilgiler içerir fakat bunlarla sınırlı değildir, ancak ilgili vatandaşlarca kolayca elde edilebilen, herkesçe bilinen veya zaten yayınlanmış veya ilgili yarışma veya müsabakayı etkileyen kurallar ve düzenlemelere uygun olarak açıklanan bir bilgiyi içermez.

4. Bu belgede “spor bahsi” katılımcıların tamamen veya kısmen bir sonucun belirsizliği veya şansa dayalı bir parasal ödülün tamamını veya bir kısmını kazanabilecekleri oyunlarda parasal bir değer ile bahse girerek dahil oldukları tüm oyunlara dayalı spor bahislerini kapsar (yani, sabit ve sürekli ihtimalli, müşterek bahisli oyunlar, canlı bahis, bahis borsası, yaygın bahis ve spor bahis operatörleri tarafından sunulan diğer oyunlar). Özel olarak:

4.1. Yasal bahis, özel bir bölgede veya yetki alanı içerisinde izin verilen her türlü bahis anlamına gelir (Bir düzenleyici tarafından verilen lisansla veya üçüncü bir ülkenin düzenleyicisi tarafından verilen lisansların tanınmasıyla yapılanlar gibi).

4.2. Yasal olmayan bahis özel bir bölgede veya yetki alanı içerisinde izin verilmeyen her türlü bahis anlamına gelir.

4.3. Düzensiz bahisler, oynanan bahislerde veya üzerine bahis oynanan müsabakalarda belirlenebilen düzensizlikler ve anormalliklerin söz konusu olduğu bahisleri ifade eder.

B. Paylaşılan Sorumluluklar ve İşbirliği

5. Spor sonuçlarının manipülasyonunu önlemede ve mücadele etmede sorumluluk ilgili kolluk kuvvetlerine veya diğer kamu otoritelerine (spordan sorumlu hükümet organları ve bahis sektörünün düzenleyici otoriteleri de dahil olmak üzere) düştüğü kadar, genellikle sivil toplum kuruluşlarına (ulusal veya uluslararası profesyonel ve amatör spor kuruluşları kulüpleri, yerel spor dernekleri, sporcu kuruluşları veya müsabaka düzenleyicileri de dahil olmak üzere spor hareketleri; piyangoları yöneten yasal kuruluşlar; yasal bahis işletmenleri; kulüp destekleyicileri; piyango ve/veya bahis işletmenleri şemsiye kuruluşları; ya da yolsuzluğa karşı mücadele ile uğraşan sivil toplum kuruluşları) düşmektedir. Kamu otoriteleri yeri geldiğinde düzenleyici olarak hareket etmelidir.

6. Spor sonuçlarının manipülasyonu etkili bir biçimde mücadele etmek için bir politika ve hareket oluşturmada, müzakere araçlarının tanımı, ilgili taraflar arasındaki işbirliği ve bilgi alışverişi hakkında olduğu gibi tüm ilgililerin belirli sorumlulukları temelinde, örneğin çerçeve bir anlaşma yoluyla, kapsamlı bir yaklaşım kabul edilmelidir.

7. Genel olarak her iki taraf, özellikle bahislerin gelişimi bağlamında spor sonuçlarının manipülasyonu ile ilgili risklere yönelik önlemler geliştirmeli ve desteklemeli ve sporun doğruluğunu korumak için tutarlı, adil ve sürdürülebilir bir düzenleyici çerçeve kurma çalışması yapmalıdır.

8. Hükümetler aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarını, özellikle spor sonuçlarının manipülasyonu hakkında farkındalık yaratma, eğitimsel ve bilgi programları uygulamada öncelikli sorumluluğa sahip ulusal spor kuruluşlarını, kulüplerini, sporcu kuruluşlarını ve yolsuzluk ile mücadele eden kuruluşları desteklemelidirler. Uygun olduğunda, spor kuruluşları ve kulüplere yapılan yardımların ödenmesi, spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele etmek ve sporcuları ve yetkilileri eğitmek için onlar tarafından yerine getirilecek bir kesin yükümlülük ve etkin hareket şartına bağlı tutulabilir.

*Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Sonuçların Manipülasyonuna, 1465
Özellikle Şikeye Karşı Sporun Doğruluğunun Teşviki Hakkında
BK/TAVS (2011)10 Sayılı Tavsiye Kararı*

9. Uluslararası düzeyde spor hareketi ile ilgili olarak özellikle yönetim ve denetim sorumlulukları spor yönetim organları ve onların yetkili ulusal kuruluşlarına aittir.

10. Uluslararası düzeyde bahis endüstrisiyle ilgili olarak, özellikle yönetim ve öz düzenleyici sorumluluklar, ilgili ulusal düzenleyiciler tarafından düzenlenen kurallar çerçevesinde piyango ve/veya bahis işletmenlerinin şemsiye kuruluşlarına aittir.

11. Spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele için alınacak tüm önlemler, özellikle taraflar arasında bilgi alışverişinde ilgili Avrupa veri koruma standartlarına uygun olmalıdır.

C. Yasama Önlemleri ve Diğer Önlemler

12. Üye devletler, spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele için hukuki ve idari yapılarının uygun ve etkili hukuki vasıtalarla donatıldığını garanti etmelidir.

13. Üye devletler mevcut düzenlemelerini,

13.1. spor sonuçlarının manipülasyonunun-özellikle bahis oynanan karşılaşmaların manipülasyonu durumlarında- bu gibi davranışları gizlemek veya saklamaya yönelik hareketler veya ihmaller de dahil olmak üzere ulusal hukukun görev alanına girdiğini ve fiilen ağırlığına bağlı olarak yaptırıma tabi tutulabildiğini;

13.2. tüzel kişilerin paragraf 13.1'de belirtilen fiilden dolayı sorumlu tutulabildiğini;

garanti etmek için gözden geçirmelidirler.

14. Üye devletler, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması, Araştırılması, Elkonulması ve Müsaderesi Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesi (ETS No.141) ve Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması, Araştırılması, Elkonulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanı Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesi (CETS No. 198) uyarınca, paragraf 13.1'de belirtilen fiilin gelir meydana getiren bir suç olması durumunda bunun karapara aklama suçu olarak kabul edilmesi hususunu göz önünde bulundurulmalıdır.

15. Üye devletler, spor sonuçlarının manipülasyonu alanında, ihbar mekanizmalarının kullanılması ve ihbar edenlerin korunmasının yanı sıra, bilgisayar verileri ve diğer kayıtların muhafaza edilmesini sağlayan diğer önlemlerin ve/veya mevcut düzenlemelerin nasıl en verimli şekilde kullanılacağını göz önünde bulundurmalıdırlar.

D. Uygulama ve Üye Devletlerin Önleyici Faaliyetleri

16. Üye devletler, spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadelede, özellikle de bahis oynanan karşılaşmaların manipülasyonu durumlarında, kolluk ve kovuşturma makamlarının; iletişimin denetlenmesi, el koyma, gizli takip, banka hesaplarının kontrolü ve diğer finansal soruşturmalar gibi uygun soruşturma araçlarına sahip olmalarını sağlamak için ulusal mevzuatlarını gözden geçirmelidirler.

17. Üye devletler, yürürlükteki iki ve çok taraflı anlaşmalar temelinde ve ulusal hukuk uyarınca, ulusal ve uluslararası düzeyde spor sonuçlarının manipülasyonunun soruşturulması ve/veya kovuşturulmasıyla ilgili bilgi ve istihbarat alışverişi için etkin bağlantılardan faydalanmalıdırlar.

18. Üye devletler, uygun olduğunda böyle bir odak noktası belirlemek ve mevcut ulusal yapıları göz önünde bulundurarak, istihbarat veya olası kovuşturma alışverişi ile ilgili olarak kolluk ve kovuşturma makamlarıyla işbirliği arayışında spor hareketini desteklemek ve tavsiye etmek için bir odak noktasının olası olumlu etkisini değerlendirmelidirler.

19. Üye devletler, karaparanın aklanmasının önlenmesi çerçevesinde müşteri tanıma ve spor bahisleri işlemlerinin denetlenebilir olup olmadığını gözden geçirmelidirler.

20. Spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele etmek amacıyla üye devletler, ulusal ve uluslararası hukukun temel ilkeleri doğrultusunda, müsbakanın düzenleyicisi bilgilendirilmeden ve önceden onay vermeden, bir spor müsabakası üzerine hiçbir bahse izin verilmeyeceğini güvence altına alma imkânını gözden geçirmeye davet edilirler.

21. Üye devletler, spor kuruluşlarına finansal kamu desteği sağlamak için bir kriter olarak spor sonuçlarının manipülasyonuna karşı etkili mücadele oluşturmalıdırlar.

22. Üye devletler, spor kuruluşlarına, bu kuruluşlara verilen tüm bağış ya da parasal destekleri belirlerken, doğrudan parasal destek ya da bağış yoluyla ya da bu gibi yöntemlerin bedelini dikkate alarak spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele etme yöntemlerini finanse etmek için yardım etmelidirler.

23. Üye devletler, uygun olduğunda, spor sonuçlarının manipülasyonundan dolayı yaptırıma tabi tutulan özel spor kuruluşları, sporcular veya spor yetkililerinin bu yaptırım süresi boyunca hiçbir mali destek almamalarını sağlamak için gerekli adımları atmalıdırlar.

24. Spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele etmek amacıyla üye devletler;

24.1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ifade ve bilgiye erişim özgürlüğünü koruma altına alan 10. maddesindeki şartları göz önünde bulundurarak, yasadışı web sitelerine erişimin sınırlandırılması (filtrelemede alan adı sistemi ve/veya bloke etmede İnternet Protokolü);

24.2. yasadışı bahis işletmenleri ve bahis oynayanlar arasındaki finansal akışın durdurulması;

24.3. yasal olmayan bahislerin tanıtımının engellenmesi; gibi önlemlerin etkililiği ve yeterliliğini dikkate alarak, yasadışı spor bahislerine karşı mücadele imkânı araştırmaya davet edilir.

25. Üye devletler, bu kılavuzun E bölümünün 26. paragrafında belirtildiği gibi spor kuruluşlarının düzenlemelerini tanımalıdırlar ve uygun olduğunda, belirlenen hükümet spor yetkilisi veya şemsiye bir spor kuruluşu tarafından bu spor organizasyonlarının uygulamalarını desteklemelidirler.

E. Spor Kuruluşlarının Önleyici Faaliyetleri

26. Spor hareketi spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele etmek amacıyla uygun bir öz düzenleme kademesi oluşturmalıdır. Spor hareketi tarafından yapılan bu öz düzenleme, hükümetler tarafından teşvik edilmeli ve kamu standartları ve politikaları tarafından mümkün olduğunca desteklenmelidir.

27. Spor kuruluşları ulusal ve uluslararası düzeyde, profesyonel sporcularına iyi şartlar sağlamak için, özellikle sporcuların maaşlarını güvence altına almayı amaçlayan projeler yoluyla ve oyuncularını ve yetkililerine karşı mali yükümlülüklerini düzenli bir şekilde yerine getirmede başarısız olan spor kuru-

*Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Sonuçların Manipülasyonuna, 1467
Özellikle Şikeye Karşı Sporun Doğruluğunun Teşviki Hakkında
BK/TAVS (2011)10 Sayılı Tavsiye Kararı*

luşlarının, müsabakaların farklı aşamalarına katılmasını yasaklamak yoluyla, uygun önlemler alınmasını göz önünde bulundurmaldırlar.

28. Spor sonuçlarının manipülasyonu olayları ile karşılaşan ulusal ve uluslararası spor kuruluşları, ilgili haklarını, yükümlülüklerini, görevlerini ve en iyi uygulamalarını, özellikle aşağıda sayılanları müzakere etmeli ve açıklığa kavuşturmalıdırlar:

28.1.İlgili uluslararası spor kuruluşları tarafından kabul edilen standartlar doğrultusunda, spor sonuçlarının manipülasyonuna karşı kuralları. Bu kurallar;

a. sporcuların çıkar çatışmalarını özellikle,
- kendi müsabakaları ve/veya yarışları üzerine bahis oynamaya yasak getirerek;

- içeriden öğrenilen bilginin kullanılmasını veya açıklanmasını sınırlayarak;
- itibarlarına gölge düşmesine neden olabilecek hiçbir hediye veya diğer menfaatin kabul edilmesini veya sağlanmasını yasaklayarak;

önleme ile ilgili kuralları;

b. bu kılavuz doğrultusunda oluşturulan herhangi bir suçun cezası ve önlenmesi ile ilgili ve meslek kurallarının ihlali ile bağlantılı kuralları;

c. bir dolandırıcılık riskinin saptandığı veya belirlendiği durumda yarışanların diskalifiye edilmesinin veya spor müsabakasının iptalinin mümkün olduğu sistemleri;

d. sporcular, spor yetkilileri ve denetçileri için,

- spor sonuçlarının manipülasyonu ile ilgili ulusal veya uluslararası federasyonların kurallarının ihlali anlamına gelen herhangi bir şüpheli olay veya davranışla bağlantılı herhangi bir teklif girişiminin tüm detaylarıyla rapor edilmesini,

- ilgili uluslararası federasyon tarafından yürütülen makul soruşturmalarla işbirliği, yükümlülükleri;

e. bu kuralları ihlal ettiği tespit edilen sporcular ve suç ortakları için, ileriki spor faaliyetlerinden sürekli veya geçici olarak men, sebep oldukları maddi zararların tazmini ve benzerleri gibi, etkili, uygun ve caydırıcı yaptırımları;

f. kovuşturma sürecinde olan sporcuların veya spor yetkililerinin herhangi bir spor faaliyetine katılımını geçici olarak engelleyen mekanizmaları; içermelidir.

28.2. Özellikle yarışmalar veya müsabakalarla ilgili şike riski iddiası olduğu durumlarda, örneğin uygun bahis izleme sistemi çerçevesinde spor sonuçlarının manipülasyonu alanında denetim usulleri,

28.3. Şüpheli sporcu ve spor yetkililerinin temel haklarına saygı gösterilmesinin sağlanması ve uluslararası kabul görmüş hukukun genel ilkeleri doğrultusunda disiplin işlemleri. Bu ilkeler,

a. soruşturma makamları ve disiplin makamlarının birbirinden bağımsız olduğu güvencesini;

b. bu kimselere adil yargılanma ve yardım etme veya temsil edilme hakkını;

c. verilen herhangi bir karara karşı temyiz başvurusunda bulunmak için açık ve uygulanabilir hükümleri;

içerir.

28.4. Özellikle diğer ülkelerde, diğer spor kuruluşları tarafından uygulanan uzaklaştırmaların ve diğer yaptırımların ortak bir biçimde tanınması için işlemler.

28.5. Sporculara ve spor yetkililerine spor sonuçlarının manipülasyonu-na karşı mücadeleye aktif olarak katılmaları için bir çağrı.

28.6. Spor sonuçlarının manipülasyonu olaylarının tüm somut yönleri hakkında ilgili otoriteler arasında, spontane olanlar da dahil, süratli ve etkin destek ve bilgi değişimi için mekanizmalar.

29. Spor kuruluşları, spor yetkililerini, özellikle hakemler ve jürileri, karşılaşma veya yarışmadan önce mümkün olan en son aşamada seçmeye teşvik edilir.

30. Spor kuruluşları, kendi alanlarındaki kararların düzenli incelemesini sağlamaya ve hakemler ve jüriler için rastlantısal mali denetim uygulamayı gözden geçirmeye davet edilir.

31. Spor kuruluşları, bahis izleme sistemlerine dayalı denetimleri tamamlamak amacıyla, müsabaka veya yarışmaların dolandırıcılık riskinin olduğu durumlarda, spor uzmanları tarafından kayıt altına alınması ve izlenmesi için düzenlemeler oluşturmaya teşvik edilir.

32. Spor kuruluşları, spor sonuçlarının manipülasyonu ve sonuçları konusunda sporcuları arasındaki bilgi ve farkındalığı, eğitim, çalışma ve tanıtım yoluyla artırmaya davet edilir.

33. Spor kuruluşları, sporun finansmanında şeffaflık sağlamalıdır. Dolayısıyla bu, kulüplerin mülkiyet yapısının, spor ilkelerinin güvenliğini ve istikrarını korumak için en elverişli olduğunu temin etmek için uygun olacaktır.

34. Sponsorluk anlaşmaları, sponsorun, sponsor olunan takım veya sporcu tarafından alınan spor kararlar üzerinde hiçbir etki göstermeyeceği ve hiçbir rol oynamayacağını belirtmelidir. Bu, sponsorla müsabakanın zamanlaması hakkında yapılan görüşmeleri de içermelidir. Spor kuruluşları, ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemeler doğrultusunda tanınan resmi lisanslara sahip olmayan bahis işletmenlerini sponsor olarak kabul etmemelidirler.

F. Bahis İşletmenlerinin Önleyici Tedbirleri

35. Bahis işletmenleri spor sonuçlarının manipülasyonuyla mücadele etmek amacıyla, uygun düzeyde bir öz düzenleme sağlamalıdır. Bahis işletmenleri tarafından yapılacak öz düzenlemeler, özellikle üye devletlerin yasal yetkilileri tarafından teşvik edilmeli ve kamu standartları veya politikalarınca mümkün olduğunca desteklenmelidir.

36. Bahislerin düzenlenmesi mümkün olduğunca yarışın belirli bir aşaması üzerine, resmi ve önemli spor müsabakalar (küçükler yetişkinler için düzenlenen bir yarışta mücadele etmedikçe) ile sınırlandırılmalıdır.

37. Bahis işletmenleri, bahis izleme sistemleri çerçevesinde, ilgili üye devletler ve spor kuruluşlarıyla birlikte şüpheli bahislerin (örneğin, herhangi bir bahse yatırılan paranın miktarı, bahislerin dağılımı ve bahis oranını takip eden beklenen makul hareket arasındaki farklılıklar, çok yüksek miktarda bahis oynanması veya şüpheli bahislerin coğrafik dağılımı) denetlenmesi için bahisle ilgili tüm mali işlemlerin şeffaflığını sağlamalıdır. Bilgilerin kamuya sunulması usulü, ilgili ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemelerle uyum içerisinde oluşturulan bir gizlilik anlaşması ile düzenlenmelidir. Anlaşma herhangi bir basın açıklaması yapmadan önce cevap verilecek bir durum olup olmadığını belirlemek için güvenilir sistemler kurmalı ve herhangi bir bilgi sızdırılmasını önlemek için gelişen ve izlenen katı protokollere önem vermelidir.

*Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Sonuçların Manipülasyonuna, 1469
Özellikle Şikeye Karşı Sporun Doğruluğunun Teşviki Hakkında
BK/TAVS (2011)10 Sayılı Tavsiye Kararı*

38. Bahis işletmenleri şüpheli bahisleri yetkili hükümet organına ve bahis izleme sistemlerine hızlı bir biçimde rapor etmelidirler.

39. Üye devletler, ilgili veri koruma standartlarıyla uyumlu olarak, bahis izleme sistemleri çerçevesinde, kontrolleri altında olan veya sahip oldukları verileri teslim etmede gönüllü olarak işbirliği yapmayan spor kuruluşlarının ve bahis işletmenlerinin bunu yapmaya mecbur olmalarını sağlamak için kanuni önlemler almalıdırlar. Bahis işletmenleri ve spor kuruluşları, hükümet yetkilileri ile işbirliği yapmadıkları veya spor bahisleri alanında elektronik delil toplamasını aksattıkları durumlarda, parasal yaptırımlar da dahil olmak üzere etkili, uygun ve caydırıcı yaptırım ve önlemlere konu olmalıdırlar.

40. Bahis işletmenleri, bahis izleme sistemleri tarafından spor sonuçlarının manipülasyonu ihtimalinin yüksek olduğu belirlenen maçlara oynanan bahislerin geçerliliğini derhal durdurmalıdırlar.

41. Bahis işletmenleri ve bahis piyasası düzenleyicileri, sahipleri veya çalışanları tarafından içerden öğrenilen bilginin kötüye kullanılmasını ve çıkar çatışmasını önlemek için uygun düzenlemeler kabul etmelidirler. Özellikle sahiplerini ve çalışanlarını,

41.1. kendi ürünleri üzerine bahis oynamaktan;

41.2. bahislere açık yarışmalarda herhangi bir sporcu veya takım tarafından alınan herhangi bir spor kararını etkilemekten;

41.3. bahis oranını toplamak için dahil oldukları yarışmalarda ve/veya müsabakalardaki hakemler gibi davranmaktan veya rol almaktan (bu, aynı zamanda oyuncular, yöneticiler, çalıştırıcılar vs. bakımından da uygulanır); alıkoymalıdırlar.

42. Aynı zamanda bir sponsor, gerçekleşen bir spor organizasyonunun sahibi veya hissedarı olan bir bahis işletmeni tarafından durumun kötüye kullanılması spor sonuçlarının manipülasyonuna yol açarsa, düzenleyiciler bahis işletmenin lisansının geri çekilmesi de dahil olmak üzere işletmene karşı yasal işlemler başlatmalıdırlar.

43. Bahis işletmenleri ayrıca, spor kuruluşlarının şirketlerindeki çoğunluk hissesine sahip olmalarını engellemek için önlemler almalıdırlar.

44. Bahse dayalı spor sonuçlarının manipülasyonu nedeniyle yaptırımlara konu olan veya soruşturma altında olan takımlar veya bireysel yarışmacılar bahis kapsamı dışında tutulmalıdırlar.

45. Bahis işletmenleri, 20. paragraf uyarınca spor kuruluşlarıyla yapılan anlaşmalar ve hukuki düzenlemelerle uyum sağlamak için aşağıdaki hususlarda kendi düzenleyici kurallarını oluşturmaya davet edilirler:

45.1. Kendileri, sahipleri ve çalışanları bakımından çıkar çatışmasının önlemesi,

45.2. Yüksek riskli bahislerin yasaklanması,

45.3. Daha riskli olan belirli bahislerin miktarının sınırlandırılması (örneğin "eğlence bahisleri"),

45.4. Belirli bir miktarın üzerindeki finansal işlemler için yapılan banka transferleri veya kredi kartlarının sistematik kullanımı,

45.5. Belirli tip bahis çeşitleri için ilave önlemler alınması (örneğin canlı (müsabaka devam ederken oynanan) bahisler),

45.6. Bahis izleme sistemlerinin kurulması ve şüpheli bahislerin tespit edilebilmesi amacıyla spor veya resmi bahis izleme sistemleriyle işbirliğinin sağlanması,

45.7. Toplanan bilginin ilgili kamu yetkilileri, spor kuruluşları ve bahis izleme sistemleriyle paylaşılması için yöntemlerin oluşturulması,

45.8. Spor sonuçlarının manipülasyonu ile ilgili bulguların kamuya düzenli olarak bildirilmesi için yöntemlerin geliştirilmesi.

46. Bahis işletmenleri spor sonuçlarının manipülasyonu ve sonuçları konusunda çalışanları arasındaki farkındalığı, eğitim, çalışma ve tanıtım yoluyla artırmalıdır.

G. Spor Sonuçlarının Manipülasyonuna Karşı Mücadelede Konuyla İlgili Tarafların İşbirliği

47. Spor sonuçlarının manipülasyonuna karşı mücadelede spor kuruluşları ve bahis işletmenleri arasındaki işbirliği,

47.1. spor sonuçlarının manipülasyonu ile mücadele için her iki tarafın kendi sorumluluklarının netleştirilmesi;

47.2. bu kılavuzun 28.2., 31., 37., 38., 39., 40., 45.6. ve 45.7. paragraflarında belirtilen bahis izleme sistemlerinin, spor kuruluşlarına yaptırımlar ve bu kılavuzun E bölümünün 28.1 paragrafındaki diğer önlemleri uygulamasına izin verdiğini temin etmek için bilgi alışverişinin yeterli olduğundan emin olunması;

amacıyla geliştirilmelidir:

48. Üye devletler ve spor kuruluşları, kolluk veya kovuşturma makamları ve spor kuruluşları arasındaki bilgi paylaşımını içeren yakın işbirliğini sağlamak için birlikte çalışmalıdırlar.

49. İlgili taraflar spor sonuçlarının manipülasyonuna karşı mücadele için daimi uluslararası bir organ kurmayı gözden geçirmeye davet edilir.